

HRVATSKA**Modaliteti osiguranja tražbina u poslovnom
okruženju blokada računa i otvaranja
stečajeva**

Poznato je da je zadužnica jednostavan i učinkovit oblik osiguranja tražbine u svakodnevnom poslovanju. Ona predstavlja ovršnu ispravu na temelju koje vjerovnik po dospijeću odmah može aktivirati naplatu tražbine. Ako vjerovnik želi provesti ovrhu na računima svog dužnika, samo treba podnijeti zadužnicu na naplatu Financijskoj agenciji (Fini). Na temelju zadužnice moguće je pokrenuti ovrhu i na ostaloj imovini dužnika, samo što vjerovnik pokreće postupak pred sudom.

Kako bi si osigurali povoljniji položaj u slučaju blokade računa ili stečaja dužnika, vjerovnici sve češće sklapaju sporazume o osiguranju, koji omogućuju prioritetnu naplatu na određenom dijelu imovine dužnika. Sklapaju se prema odredbama Ovršnog zakona u obliku javnobilježničke isprave. Najčešći predmet osiguranja su nekretnine, pri čemu hrvatsko pravo ne poznaje njemački *Grundschuld*, no poznaje hipoteku i prijenos vlasništva na nekretnini radi osiguranja.

Hipoteka na nekretnini jedan je od uobičajenih oblika osiguranja, upisuje se u zemljišnu knjigu, a domaći sudovi imaju uhodanu praksu prodaje nekretnine javnom dražbom. Ako se u postupku ne pronađe kupac, vjerovnik u krajnjem slučaju može sam otkupiti nekretninu te je prodati u povoljnijem trenutku. Na sličan način zasniva se i provodi hipoteka na brodu i zrakoplovu, a upisuje se u posebne upisnike za zrakoplove i brodove.

Kod prijenosa vlasništva nekretnine radi osiguranja (fiducija), vjerovnik se upisuje u zemljišnu knjigu kao vlasnik nekretnine, ali nema pravo korištenja nekretnine. U slučaju dospijeća tražbine, vjerovnik naplaćuje svoju tražbinu prodajom nekretnine na javnoj dražbi pred javnim bilježnikom, a ne pred sudom kao kod hipoteke. Iako su vjerovnici dosad izbjegavali fiduciju jer se njezino zakonsko uređenje neprestano

mijenjalo, prodaja nekretnine pred javnim bilježnikom po prirodi je stvari manje formalan postupak i ne traje dulje od 3 mjeseca.

Otkako je 2006. ustrojen Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina kojeg vodi Fina, drugi oblici osiguranja tražbina sve su više zastupljeni. U Upisnik se upisuju založna prava ili prijenosi prava na pokretninama (motorna vozila, strojevi isl.), na pravima (zakupnine, najamnine isl.), dionicama ili poslovnim udjelima, odnosno sva prava koja se ne upisuju u zemljišnu ili drugu javnu knjigu.

Upisnik je moguće upisati i založno pravo na ukupnosti stvari koje se nalaze u određenom prostoru čiji se sadržaj može mijenjati (prodajni salon, skladište isl.). Fina također prihvaća i upis zaloga bankovnih računa, no u Hrvatskoj je učinak takvog osiguranja dvojben, jer banka u praksi neće nužno poštovati prvenstvo namirenja koje je zalogom stekao založni vjerovnik.

Navedena osiguranja stječu se upisom u Upisnik te se od dana upisa treći ne mogu pozivati na to da nisu znali za postojanje upisa. Stoga bi pri stjecanju neke stvari ili prava trebala postati uobičajena praksa provjeriti u Upisniku je li takva stvar ili pravo već založeno ili preneseno trećoj osobi radi osiguranja.

Danijela Simeunović M.E.S., dipl.iur.

Novi Zakon o strancima

Novi Zakon o strancima (NN br. 130/11) zamjenjuje dosadašnji Zakon (NN br. 79/07 i 36/09) te u velikim dijelovima stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine, a pristupom Europskoj uniji početak će se primjenjivati i daljnji propisi, dok neke odredbe više neće vrijediti.

Važna izmjena tiče se uvođenja jedinstvene dozvole za boravak i rad. Dosadašnja poslovna dozvola pri tome je gotovo u cijelosti obuhvaćena elementima dozvole za pokretanje poslovne djelatnosti. Za državljane zemalja članica EU djelomično vrijede posebne odredbe (npr. za obavljanje djelatnosti u ključnim pozicijama).

Neki novi propisi (HR)

- o Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (NN 114/11)
- o Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lijekovima (NN 124/11), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medicinskim proizvodima (NN 124/11)
- o Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o energetsom certificiranju zgrada (NN 135/11)
- o Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 125/11)
- o Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza (NN 125/11)
- o Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (NN 125/11)
- o Kazneni zakon (NN 125/11)

NJEMAČKA**Na njemačkim sudovima planirano uvođenje vijeća u međunarodnim trgovačkim stvarima**

Nacrt zakona Bundesrata (BR-Drs. 17/2163) za Zakon o uvođenju sudskih vijeća u međunarodnim trgovačkim stvarima (Gesetz zur Einführung von Kammern für internationale Handelssachen - KfiHG) iz 2010. godine predviđa uvođenje odgovarajućih vijeća na zemaljskim sudovima (Landgerichten). Za razliku od sadašnjeg rješenja iz § 184 Zakona o pravilima i postupcima sudskog postupka (Gerichtsverfassungsgesetz, GVG), sudski spor će biti moguće provesti i na engleskom jeziku. Nakon rasprave u Bundestagu, donjem domu parlamenta, u rujnu 2011. godine, na saslušanju u Odboru za pravosuđe Bundestaga u studenom 2011. godine stručnjaci su pozdravili ovu zakonsku inicijativu.

Zaštita tržišnog natjecanja: 8. novela Zakona

Nakon što su u kolovozu 2011. predstavljene najvažnije točke modernizacije okvira tržišnog natjecanja, Savezno ministarstvo za gospodarstvo i tehnologiju (Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie, BMWi) je u studenom 2011. godine objavilo Nacrt za osmi zakon o izmjenama zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen, GWB). Posebno su planirane izmjene u svezi zlorabe vladajućeg položaja kao i usklađivanje s europskim propisima u svezi kontrole spajanja. Između ostalog proširene su mogućnosti privatnih postupaka putem udruga za zaštitu potrošača kao i ubrzanje postupaka određivanja novčane kazne.

Bundestag: Pravo preuzimanja

Odbor za financije Bundestaga bavio se u okviru stručne rasprave u studenom 2011. godine provjerom međunarodne konkurentnosti njemačkog prava preuzimanja i mogućih diskriminacija njemačkih tvrtki.

Na razgovorima su sudjelovali različiti stručnjaci iz znanosti i prakse. Na aktualno pravo preuzimanja (posebno u Zakonu o stjecanju vrijednosnih papira i preuzimanju - Wertpapiererwerbs- und Übernahmegesetz, WpÜG) znatno utječe Direktiva 2004/25/EG Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. godine za ponude o preuzimanju.

EUROPSKA UNIJA**Zajedničko pravo kupoprodaje**

U listopadu 2011. godine Europska komisija je objavila Prijedlog za Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom europskom kupoprodajnom pravu (KOM(2011) 635 konačna verzija) kao i obavijest Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru za regije: Zajedničko kupoprodajno pravo za pojednostavljenje prekograničnih poslova u unutarnjem tržištu (KOM(2011) 636 konačna verzija). U osnovni, odredbe se tiču prekograničnih ugovora između tvrtki i potrošača te nisu obvezujuće.

Javna nabava: Nove granične vrijednosti

S Uredbom (EU) br. 1251/2011 Komisije od 30. studenoga 2011. za izmjenu Direktive 2004/17/EG, 2004/18/EG i 2009/81/EG Europskog parlamenta i Vijeća za granične vrijednosti u postupcima javne nabave izmijenjene su granične vrijednosti. Za građevinske radove vrijednost iznosi 5.000.000 €, za Ugovore u svezi isporuka roba i usluga 200.000 €, za sektorske ponuditelje kod ugovora o isporuci dobara i usluga 400.000 € i kod poslova najviših i viših saveznih državnih tijela vrijedi granična vrijednost u visini od 130.000 €.

Ass.jur. Mirko Jularic, LL.M.(Graz), LL.M. (Münster),
Zrinka Bozic, mag.iur.; oboje DKHK

Novi propisi (D)

- **Završeni zakonodavni postupci odnosno postupci u odmakloj fazi**
 - Zakon za poboljšanje određivanja i priznavanja stručnih kvalifikacija stečenih u inozemstvu
 - Zakon za daljnje olakšanje saniranja poduzeća
 - 16. Pravilnik za izmjenu provedbenog pravilnika o vanjskotrgovinskoj statistici

- **Nacrti zakona**
 - Nacrt zakona za novo uređenje pravnih propisa u energetici (BT-Drs. 17/7632)
 - Nacrt za izmjenu Provedbenog zakona Europske zajednice o zaštiti potrošača i za izmjenu Zakona o tužbi na propuštanje (BT-Drs.17/7235)

POREZNO PRAVO**Bundesrat: Odluke o suglasnosti na**

- **Zakon za provođenje Direktive o prinudnoj naplati kao i na treći zakon za izmjenu Zakona o porezu na dodanu vrijednost**

Krajem studenog je Bundesrat dao svoju suglasnost na Zakon za provođenje Direktive o prinudnoj naplati kao i na izmjene poreznih propisa (Beitreibungsrichtlinie-Umsetzungsgesetz - BeitrRLUmG). Ovim zakonom trebala bi se provesti *Direktiva Vijeća od 16. ožujka 2010. godine o državnoj pomoći u svezi prisilne naplate potraživanja vezanih uz određene poreze, davanja i ostale mjere* (RL 2010/24/EU), čiji rok primjene ističe 31. prosinca 2011. godine. Potreba suglasnosti Bundesrata proizlazi iz čl. 105. st. 3 i čl. 108 st. 5 al. 2 Ustava (Grundgesetz, GG).

- **Treći zakon za izmjenu Zakona o porezu na dodanu vrijednost**

Nakon što je u rujnu 2011. donesen prijedlog Zakona, u listopadu je slijedilo izglasavanje u Parlamentu. Krajem studenog 2011. suglasnost je dao Bundesrat. Potreba suglasnosti Bundesrata proizlazi također iz čl. 105. st. 3 i čl. 108 st. 5 al. 2. Ustava (Grundgesetz, GG). Ovim zakonom za sve tvrtke u Njemačkoj za ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost ostala je na snazi granica od 500.000 €. Podizanje granice vrijednosti iz 2009. bilo je izvorno ograničeno do 31.12.2011.

- **Drugu uredbu za izmjenu poreznih Uredbi**

Bundesrat je dao suglasnost na nacrt uredbe iz kolovoza 2011. Time će mnogi propisi doživjeti izmjene, kao primjerice usklađivanje obveze dostave dokaza kod izvoznih isporuka (Pravilnik za provedbu Carinskog kodeksa - Zollkodex-Durchführungsverordnung, ZK-DVO). Potreba suglasnosti Bundesrata proizlazi iz čl. 80. st. 2 Ustava (Grundgesetz, GG).

Prethodni postupak (EU): Administrativne sankcije kod izvoznih naknada s ispravnim podacima

Prilikom izvoza određenih poljoprivrednih proizvoda te prerađevina iz tih proizvoda iz EU postoji mogućnost za dobivanje izvoznih naknada. Navedene naknade predstavljaju kompenzaciju između europskih i cijena na svjetskom tržištu. Naknada se odobrava na temelju zahtjeva. Visoki financijski sud (Bundesfinanzhof, BFH) tako se bavio jednim zahtjevom za naknadu koja je bila veća nego što je naknada u navedenom slučaju mogla biti. Podaci o proizvodima su pak bili ispravni. Postavlja se pak pitanje, koliko može biti prihvatljivo da se uz povrat nepravilno tražene izvozne naknade pokrene i upravni postupak. (BFH od 07.09.2011, VII R 45/10)

Bundestag: Optimizacija prevencije pranja novca

Nakon što je Savezna vlada svoj nacrt *Zakona za optimizaciju prevencije pranja novca u kolovozu 2011.* poslala u Bundestag (parlamentarnu proceduru) (*Gesetz zur Optimierung der Geldwäscheprävention*, BT-Drs. 17/6804), krajem studenog 2011. nacrt je prvo potvrđen u Odboru za financije te početkom prosinca i na plenarnoj sjednici Bundestaga.

Ass.jur. Mirko Jularic, LL.M.(Graz), LL.M.(Münster),
Zrinka Bozic, mag.iur.; beide DKIHK

Organizacije & Institucije

Financijska agencija (Fina, www.fina.hr), tvrtka u vlasništvu Republike Hrvatske koja posluje na području financijskog posredovanja. Iako je u državnom vlasništvu, Fina posluje isključivo na tržišnom principu, s bankama, Hrvatskom narodnom bankom, brojnim poslovnim sustavima i subjektima. Također je partner državi na području javnih financija te je imala i važnu ulogu u operativnoj pripremi i provedbi dvije velike reforme: platnog prometa i mirovinskog sustava.

Trgovačka društva (Njemačka)

U Komanditno društvo na dionice (**Kommanditgesellschaft auf Aktien, KGaA**) je društvo kapitala s najmanje jednim članom koji odgovara osobno. Odredbe o KGaA posebno se nalaze u Zakonu o dionicama (§§ 278 ff *Aktiengesetz, AktG*), koje međutim također upućuju na odredbe o komanditnim društvima u Trgovačkom zakoniku (*Handelsgesetzbuch, HGB*). Član koji osobno odgovara može biti i društvo kapitala (npr. GmbH & Co. KGaA).

POREZNO PRAVO**Cash pooling**

Hrvatska narodna banka („HNB“) međunarodne cash pooling transakcije klasificira kao kratkoročne zajmove ugovorene između hrvatskih rezidenata i nerezidenata. Zbog odredbi Zakona o deviznom poslovanju („ZDP“), koji je bio na snazi do srpnja 2010.g., a koji je izrijekom zabranjivao kratkoročno kreditiranje nerezidenata od strane hrvatskih rezidenata, cash pooling aranžmani su u Hrvatskoj bili neprovedivi čime su se hrvatska društva (članovi međunarodnih grupacija) dovodila u nepovoljan položaj glede mogućnosti financiranja s jedne strane te upravljanja viškom likvidnosti koju su posjedovala s druge. Izmjenama ZDP-a iz srpnja 2010.g., koje su se odnosile na ukidanje odredbe koja je branila kratkoročno financiranje nerezidenata kao i onih iz siječnja 2011.g kojima je dozvoljeno hrvatskim rezidentima otvaranje i uplata sredstava na inozemne račune, ukinute su sve prepreke za pristupanje rezidenata međunarodnim cash pooling aranžmanima. Pri tome treba i dalje voditi računa o specifičnim računovodstvenim zahtjevima (problematika netiranja prihoda i rashoda od kamata, te kompenziranja potraživanja i obveza po istima), poreznim zahtjevima (problematika stanjene kapitalizacije, prekomjernih kamata, poreza po odbitku te PDV tretmana naknade za administriranje cash poolinga) te zahtjeva s aspekta ZDP-a i propisa u nadležnosti HNB-a (problematika izvješćivanja HNB-a). Za optimalno ispunjenje navedenih zahtjeva na raspolaganju Vam stoji naš iskusni tim stručnjaka.

leitner leitner

Pavo Djedović, Partner, LeitnerLeitner

Radnička cesta 47/II, 10000 Zagreb; Web: www.leitnerleitner.com**POREZNO PRAVO****Dvostruko oporezivanje**

Obavijest Komisije Europskom parlamentu, Vijeću te Europskom gospodarskom i socijalnom odboru od 11.11.2011. (KOM(2011) 712 konačna verzija) o dvostrukom oporezivanju na unutarnjem tržištu. U obavijesti su predloženi različiti problemi u svezi dvostrukog oporezivanja te ponuđeni prijedlozi za njihovo rješenje. Problematika se tiče poteškoća kod dvostrukog oporezivanja fizičkih i pravnih osoba odnosno tvrtki. Istog dana objavljen je i prijedlog Direktive Vijeća o zajedničkim poreznim propisima za plaćanje kamata i naknadi za licence između povezanih poduzeća u različitim zemljama članicama (KOM(2011) 714 konačna verzija) koji se bavi i nekim pitanjima dvostrukog oporezivanja (posebice porezom po odbitku). Glede prijedloga postoji i procjena posljedica dostupna na engleskom jeziku (SEC(2011) 1332).

Da unutar Europske unije i dalje postoji potreba za bilateralnim sporazumima i njihovom prilagodbom vidljivo je i na primjeru Protokola o izmjeni sporazuma od 3. svibnja 2006. između Savezne Republike Njemačke i Republike Slovenije radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja na području poreza iz prihoda i imovine od 17. svibnja 2011. godine. Radi ispunjenja uvjeta za ratifikaciju (predmetnog protokola) još će se provesti odgovarajući zakonodavni postupak (Nacrt zakona, BT-Drs. 17/7917).

Ass.jur. Mirko Jularic, LL.M.(Graz), LL.M.(Münster),
Zrinka Bozic, mag.iur.; beide DKIHK**Europska unija**

Europsko vijeće (čl. 15. Ugovor o Europskoj uniji, čl. 235. UFEU) čine šefovi vlada i država zemalja članica te Predsjednici Europskog vijeća i Europske komisije. Za razliku od Vijeća Europske unije (čl. 16. Ugovora o EU) Europsko vijeće ne sudjeluje u donošenju zakona. Njegov zadatak više se tiče davanja poticaja potrebnih za razvoj EU te u tu svrhu određuje opće političke ciljeve i prioritete.

RaznoSvim čitateljima želimo sretan Božić i
uspješnu 2012. godinu!